

Kamphuis Deere

ELLY HEYNES

CESAR FRANKSTRAAT 3

CULEMBORG

HAK-AL is het mededelingenblad van de
Natuur en Vogelwacht Culemborg NVWC

Redactieadres: Triosingel 15 - Culemborg
Kontaktadres: Gerard van Zuylen - Zandstraat 32A
Culemborg (03450 - 3922)
Penningmeester: Frans Waroux - Mendelssohnlaan 7
Culemborg (03450 - 5393)
Gironummer 34 33 351 t.n.v.
F. Waroux rek. Natuur en Vogel-
wacht Culemborg

Begeleiding

Jeugdgroep: Gerard van Zuylen (zie boven) en
Leo v/d Kooy - Vliegerweg 3
Culemborg (03450 - 5450)

Coördinatie broed-

vogelinventarisatie: Chris Kalden - Ravelijnstraat 51
Culemborg (03450 - 6213)

Bibliotheek: Frans Waroux (zie boven). Indien
aanwezig dagelijks geopend.

Redaktieteam: Harry v/d Warenburg, Cocky van
Zuylen, Jilles v/d Warenburg en
Breun Jansen.

Lidmaatschap: Jeugdlidmaatschap f 5,-- per jaar
Individueel volw. f 10,-- per jaar
Gezin f 15,-- per jaar
Indien per post f 15,-- per jaar
De bedragen per vooruitbetaling te
voldoen.

"Het Vogeljaar": Jaarabonnement door overschrijving
van f 10,-- op girorekening 3433351
van de NVWC met vermelding van
"Het Vogeljaar"

Deze uitgave van Hak-Al staat voornamelijk in het teken van
het winterkamp in Veere. Een volledige waarnemingenlijst
tesamen met een aantal verslagen treft U in dit nummer aan.
Wij hopen dat U bij het lezen van de verschillende verslagen
een indruk zult krijgen van een bijzonder prettig verblijf
aldaar met in totaal 36 personen. Jacques Ooninx die in 1975
het drukken van dit blad verzorgde gaat binnenkort verhuizen.
Door deze verhuizing naar Breda moet hij zijn activiteiten
binnen de NVWC beëindigen. Wij zijn Jacques bijzonder erken-
telijk voor hetgeen hij in 1975 voor ons heeft gedaan.
Van het contactorgaan van vogelstudie hebben wij het jaar-
verslag over 1974 ontvangen. Een waardevol verslag. Dit heeft
ons doen besluiten in het vervolg ons mededelingenblad aan
hen toe te zenden.

Kopy, excursieverslagen, e.d. geschreven of uitgetypt (in het
zwart s.v.p.) gaarne af te geven Triosingel 15. Voor het vol-
gende nummer uiterlijk 24 februari a.s.

Redactie

C O N T R I B U T I E 1976

Tot nu toe hebben al veel leden en belangstellenden
gereageerd op het verzoek de contributie voor 1976
over te maken op de girorekening van de NVWC.

De mogelijkheid bestaat uiteraard ook het bedrag per
kas te voldoen. Het verschuldigde bedrag kan bij mij
thuis worden afgegeven.

Misschien ten overvloede vermeld maar de aangegeven
bedragen zijn minimumbedragen.

Pakt U even het "blauwe boekje"?

Frans Waroux, p.mr.

VEERE

"net is bijna zover" stond er boven het stencil dat de deelnemers van het kamp Veere kregen op 19 december 1975. Het is inmiddels alweer zover dat we in Hak-al terugkijken op dit kamp. Een groot gedeelte van dit nummer zal gewijd zijn aan dit kamp gehouden van 26 tot en met 30 dec. 1975. Er zijn diverse verslagen, een complete waarnemingenlijst en een artikel over het Zwin. Het aantal deelnemers was 36.

De waarnemingenlijst, die is samengesteld door de deelnemers, dient toch nog verduidelijkt te worden. De data boven de kolommen verwijzen naar het hieronder vermelde excursieprogramma.

Het excursieprogramma luidde als volgt:

- 1 26-12 Van 14.00 - 16.00 uur Schotsmanplaat (Vrouwepolder).
- 2 27-12 Van 9.00- 12.30 uur Middelpaat
14.00 - 17.00 uur Fort Rammekens en omgeving.
- 3 28-12 Van 9.00 - 18.00 uur Dagexcursie Zwin.
- 4 29-12 Van 8.00 - 12.30 De Poel of van 9.00 - 12.00
wandeling in de buurt van Vrouwepolder (duin, strand,
bos).
Van 13.30 - 17.00 excursie noordkant Noord-Beveland.
(wad- en watervogels)
- 5 30-12 Van 9.00- 12.00 "Corvee" voor aangewezen personen en
de rest is vrij om naar Veere te gaan of om in de
omgeving te gaan wandelen.
Tussen 12.30 en 13.30 weer naar huis.

Verder werden er twee lezingen gehouden en wel op 27 dec. door de heer Lebret met als onderwerp "miliëudynamiek" en op 29 dec. door de heer Slob met als onderwerp "Zeeland".

Verder is er nog de aanvulling nodig dat Leo v.d Kooy en gezin niet mee zijn geweest naar het Zwin. Het grootste deel van de waarnemingen die vermeld staan onder 26-12 komen van hem. Dit wil natuurlijk niet zeggen dat in het Zwin niets is gezien, maarom verwarring te voorkomen is deze informatie wel nodig.

In het Zwin konden allerlei vogels zeer goed bekeken wor-

den zoals: ruizerd, ooievaar, diverse valken, uilen, zangvogels, eenden, gansen, zonnen, steltlopers, kwak, roerdomp en nog vele andere soorten.

Verdere aanvullingen met betrekking tot de lijst:

Eidereend: Bij Fort Rammekens werd 1 dood vrouwtje gevonden die voor onderzoek naar de doodsoorzaak is opgestuurd.

Brand- en rotgans: Op Noord-Beveland werd een concentratie gezien van ± 3.000 brand- en rotgansen.

Ijseend: In het Zwin werd een exemplaar gezien.

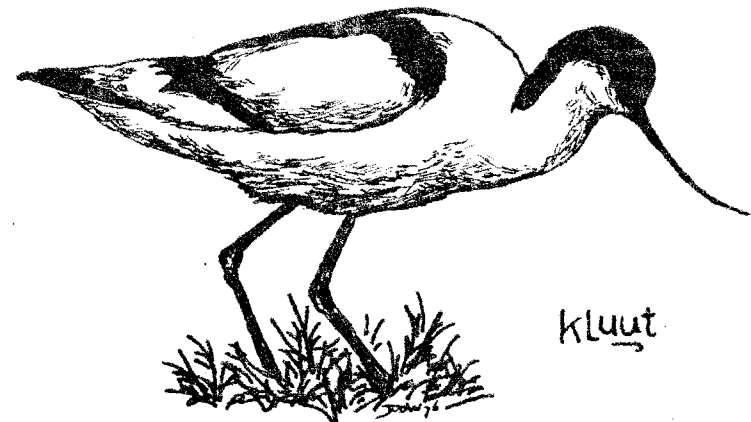
Drieteenstrandloper: Er werd een ex. gezien die gedurende enige tijd goed geobserveerd kon worden.

Velduil: Op Noord-Beveland werden drie ex. gezien die voor de nodige opwindzorgden.

Soort	26-12	27-12	28-12	29-12	30-12
1 Ruut	x	x			
2 dodaars	x	x	x	x	
3 kuifduiker	2 exem.				
4 wilde eend	x	x	x	x	x
5 wintertaling	9 exem.	x	x	x	
6 smient		x		x	
7 pijlstaart		x		x	
8 slobeend		x		x	
9 ijseend			1 exem.		
10 toppereend	x				
11 knifeend	x	x	x	x	
12 tafeleend	x		x	x	
13 brilduiker	x	x	x		
14 zwarte zeeëend	x				
15 eidereend		x	x	x	
16 mid. zaagbek	x	x			
17 bergeend	x	x	x	x	
18 grauwe gans	x	x	x	x	
19 kolgans	x	x		x	
20 rietgans				x	
21 rotgans	x	x		x	
22 brandgans		x		x	
23 knobbelzwaan	x	x	x	x	x
24 kleine zwaan			x	x	

<u>25</u> buizerd	x		x		
<u>26</u> sperwer				x	
<u>27</u> blauwe kiekendief				1 paar	
<u>28</u> torenvalk	x	x	x	x	x
<u>29</u> patrijs		x	x	x	
<u>30</u> fazant	x	x	x	x	
<u>31</u> waterhoen	x	x	x	x	x
<u>32</u> meerkoet	x	x	x	x	x
<u>33</u> scholokater	x	x	x	x	
<u>34</u> Kievit	x	x	x	x	x
<u>35</u> bontbekplevier		x			
<u>36</u> zilverplevier		x	x	x	
<u>37</u> goudplevier		x	x	x	
<u>38</u> steenloper	x	x		x	
<u>39</u> waterenip		x		x	
<u>40</u> wulp	x	x	x	x	x
<u>41</u> grutto	x				
<u>42</u> rosse grutto		x		x	
<u>43</u> witgatje				x	
<u>44</u> tursluur	x	x	x	x	
<u>45</u> zwarte ruiter				x	
<u>46</u> kanoetstrandloper		x			
<u>47</u> bonte strandloper		x		x	
<u>48</u> drieteen str.loper	1 ex.				
<u>49</u> kemphaan			x	x	
<u>50</u> kluut	x	x		x	
<u>51</u> grote mantelmeeuw	x	x	x	x	
<u>52</u> kleine mantelmeeuw	x	x	x	x	
<u>53</u> stormmeeuw	x	x	x	x	
<u>54</u> kokmeeuw	x	x	x	x	x
<u>55</u> zilvermeeuw	x	x	x	x	x
<u>56</u> houtduif	x	x	x	x	x
<u>57</u> turkse tortel			x	x	
<u>58</u> velduil				3 ex.	
<u>59</u> grote bonte specht				x	
<u>60</u> veldleeuwerik	x	x	x	x	
<u>61</u> zwarte kraai		x	x	x	x
<u>62</u> bonte kraai	x	x	x	x	
<u>63</u> kauw	x	x	x	x	x
<u>64</u> ekster	x	x	x	x	

<u>65</u> vlaakse gaai	x	x	x	x	x
<u>66</u> koolmees	x	x	x	x	x
<u>67</u> pinpalmee	2 ex.		x		
<u>68</u> winterkoning	x	x	x	x	x
<u>69</u> kramavogel	x	x		x	
<u>70</u> zanglijster			x	x	
<u>71</u> koperwiek	x	x	x	x	x
<u>72</u> roodborst	x		x		
<u>73</u> merel	x	x	x	x	x
<u>74</u> heggemus			x		
<u>75</u> oeverpleper				x	
<u>76</u> spreeuw	x	x	x	x	x
<u>77</u> groenling				x	
<u>78</u> putter	x				
<u>79</u> vink		x	x		
<u>80</u> huisemus	x	x	x	x	x
<u>81</u> blauwe reiger	1 ex.	x	x	x	

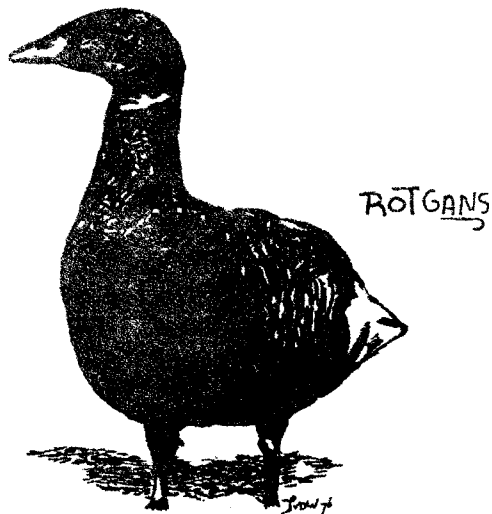

kluut

's-Middags met de gehele groep een tocht langs de kust van Noord-Beveland waar we naast veel steltlopers en een drietal velduilen (Dave Decibel) ± 3.000 brand- en rotganzen zagen.

Maaltijd: bruine bonen met appelmoes en stroop, aardappelen en spek. Een stevige hap die er goed inging. Na elke hoofdmaaltijd was er steeds yoghurt, vla en fruit terwijl met speciale wensen (Arif) steeds rekening werd gehouden. 's-Avonds een lezing met dia's verzorgd door de heer Slob. Hij had een bijzonder goed verhaal over "samen hangen" in de natuur met schitterende dia's waar iedereen (ook de kleintjes tot aan de pauze) met belangstelling naar heeft geluisterd.

30/12 Het ontbijt werd opgeluisterd met een eerbewijs aan Han Jansen voor de bijzondere verdiensten bij het totstandkomen van elke maaltijd. Het blijk van waardering werd tastbaar gemaakt in de vorm van een speciaal vervaardigde Koksmuts met inscriptie -VE IE R E-KOK.

Hierna corvee in en rond het kamphuis waarbij gelukkig de portefeuille van Arie v/d Ham die hij zondags was verloren werd teruggevonden. Zij die geen corvee hadden gingen met de kleintjes naar Veere. Hierna werd gezamenlijk de afscheidsmaaltijd ge-

nuttigd in de vorm van een krachtige bruine-bonensoep met worst, spek en alles wat er van de vorige dagen was overgebleven. Hoe is het mogelijk dat zo iets voortreffelijks op tafel gebracht kan worden.

Hierna moesten we helaas afscheid van elkaar nemen om de terugreis naar huis te beginnen.

Algemene conclusie:

Een voortreffelijk georganiseerd kamp, mede veroorzaakt door het geweldige goede weer (geen spat regen), lekker eten, een geweldige stemming en veel waarnemingen (zie hiervoor waarnemingenlijst), kortom G E N O T E N

Frans W.

Fort Rammekens

We waren nog maar net binnen of Chris zei dat we naar Fort Rammekens gingen. Eerst werd de sleutel gehaald. Toen reden we verkeerd. Bovendien waren we er twee kwijtgeraakt. Eindelijk waren we er. Een hele grote poort zichtbaar. Het een kop en een jaartal erop. Daarna gingen we erin en zagen we er een grote binnenplaats met een put. Aan de linkerkant waren er alleen huisjes. Waar je tegenop kijkt ook alleen huisjes. Aan de rechterkant een afdak. En aan de kant van de poort een trap naar boven. Daarvan kon je zo de zee zien. Dus wij gingen een fikse wandeling maken langs de zee. Ik vond het een hartstikke leuke excursie.

Esther v.d. Vate.

Kamp Veere

28 december 1975

Excursie naar het Zwin België.

Om ongeveer 9 uur gingen we met de auto's naar het Zwin in België. We gingen van Vlissingen naar Breskens met de boot. Na een tijdje rijden kwamen we bij de ingang van het Zwin. De familie Huigen waren we kwijt, maar die kwam na een tijdje weer terug. We gingen eerst de hokken met vogels bekijken. Er waren een heleboel soorten, veel roofvogels maar ook

Dagjournaal van ons verblijf in het Veerse Gat te VEERE

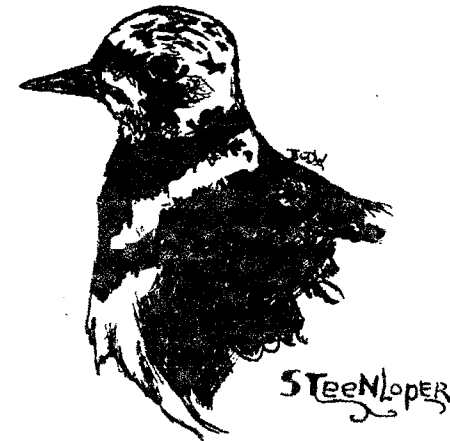
26/12 Chris Kalden en de gebroeders waren de eerste gasten die om 11.25 uur aankwamen. Bert Huigen en fam. arriveerden om 14.30 uur als laatsten van vandaag. Begonnen werd met het opzoeken en gereedmaken van de slaappleatsen, het omtoveren van de verblijfzaal in een kerstsfeer, het verzorgen van een uitgebreide leestafel, de open haard aansteken en een flinke stapel houtblokken hiervoor aandragen. De keuken werd geïnspecteerd (kleinste pan 15 ltr) en door de dames werd een aanvang gemaakt voor de erwtensoep. 's-Middags een excursie naar de Schotmansplaat waarbij als leuke waarnemingen een kuifduiker en een zwarte zee-eend werden gezien. 's-Avonds was de erwtensoep niet alleen verukkuluk maar ook in een behoorlijke hoeveelheid op tafel. Hierna een wandeling met de gehele groep naar Veere. Als bijzonderheid hier 4 schaduwaftekeningen van de verlichte stadhuistoren tegen laaghangende wolken. Om 21.30 uur ging de jeugd naar bed. Het was enigszins rumoerig. Na enig autoritair optreden trad om ± 24.00 uur de rust in.

27/12 Om 08.00 uur ontbijt waarbij pannen vol boterhammen op tafel kwamen. 's-Morgens een excursie naar de Middelplaten met leuke waarnemingen o.a. pijlstaarten en smienten. Vandaag arriveerden Henny Smit en Fam. Van der Vate. 's-Middags een bezoek gebracht aan Fort Rammekens waarvoor Arno Bos had geregeld dat wij d.m.v. een onwaarschijnlijk grote sleutel het fort van binnen konden bezoeken (enige vogelpositie). Het avondeten bestond uit een bijzonder smaakvolle pan macaroni. 's-Avonds een lezing door de heer Lebret over Milieudynamiek. Een goed verhaal met mooie dia's. Het ter ruste gaan ging duidelijk beter dan de 1ste avond, ofschoon door een heftig gesnurk, van wie?, het gebouw stond te trillen. Na verschillende suggesties werd de dader uiteindelijk gelokaliseerd.

Raadsel gesteld tijdens kamp te Veere;

Het is kaal en het snurkt.

Antwoord; De penningmeester.

28/12 Vandaag een excursie naar Het Zwin met de gehele groep m.u.v. Fam. Van de Kooy die vandaag kennissen in Middelburg zouden bezoeken. Als speciale gasten waren vandaag Arie en Lies v/d Ham met hond en Dhr. en Mevr. Kalden vanuit Culemborg gekomen om samen met ons deze dag door te brengen. Het was een bijzonder geslaagde dag waarvan U elders in dit blad bijzonderheden zult aantreffen. De hoofdmaaltijd bestond vanavond uit een heerlijke stampot van andijvie met spek. De avond werd in gepaste gezelligheid bij de open haard doorgebracht met praten, lezen, spelletjes, e.d.

29/12 's-Morgens in twee groepen excursies. De grote groep ging een strandwandeling maken langs de duinen van West Walcheren. Dat het een natte bedoening was bleek o.a. uit allerlei kledingstukken op, boven en rond de kachel en open haard bij terugkomst van de andere groep. Deze waren na informatie door de heer Lebret naar het ganzenreservaat "De Poel" geweest. Op verschillende plaatsen zijn in totaal 500 à 600 ganzen waargenomen. Onderweg werd een jagende sperwer gezien.

gewone vogels, uilen en eenden.

De ooievaars vlogen vrij in het rond, zij gaan daar niet weg want ze worden er goed verzorgd. Toen we alles goed bekeken hadden, gingen we naar een natuurreservaat dat ook het Zwin heet. Er waren een heleboel plasjes en stroompjes. Rogér verloor zijn laars in een modderpoel met olie erin. De laars werd weer gelukkig terug gevonden. In een stroompje haalde Arif een nat poot en Hans een vieze laars, maar het kwam gelukkig weer goed. Over de duinen gingen we naar zee daar lagen prachtige schelpen o.a. ook fossiele schelpen van ongeveer 50.000.000 jaar oud...(volgens Chris).

fossil 50 miljoen jaar oud

Op de terugweg waren we Chris, Leen, Bert en Petra kwijt. Meneer Kalden die zich bij ons gevoegd had reed naar de boot. We gingen met de boot mee nadat we koffie gedronken hadden. Toen raakten we Frans kwijt en toen reden Kees en Gerard ook nog verkeerd. Maar het was toch een hele mooie excursie.

Berbera v.d. Vate.

HET ZWIN

geschiedenis

In de 5e eeuw ontstond er een enorme overstroming in het gebied van het huidige Zwin, die zich tot Brugge uitstreekte. Na verloop van tijd, toen het water grotendeels verdwenen was, bleef er een aantal zeearmen en kleine vaargeulen over. Er werden dijken tegen het water opgeworpen en op de hogere gedeelten ontstonden door dijken onringde eilanden.

Ten gevolge van grote overstromingen in de 9e tot de 12e eeuw verdwenen deze eilanden weer en werd het Zwin een indrukwekkende zeearm. Brugge dankte daaraan zijn opkomst als havenstad: het was bereikbaar voor de grootste schepen. Maar geleidelijk aan ging het Zwin verzanden en trok de zee zich terug in de richting van de huidige kustlijn. Steden, zoals Damme, Hoeke, Muide en Sluis, kwamen achtereenvolgens tot bloei, maar verloren hun glorie weer snel door de zich terugtrekkende zee.

Hoewel er verscheidene pogingen in het werk gesteld werden om de open verbinding met de zee in stand te houden, mislukten ze allemaal. Rond 1700 is het Zwin nog slechts een ondiepe watervlakte met verspreide zandbanken, die zich uitstreekte van Sluis tot aan de zee. Tussen 1784 en 1982 werden grote delen van het Zwin ingevolderd en ontwikkelde het zich tot zijn huidige vorm.

ontstaan van het natuurreservaat

In 1924 kwam het Zwin in bezit van de "Compagnie Immobilière Le Zoute", onder leiding van de familie Lippens. Deze maatschappij stelde alles in het werk om het Zwin met de flora en fauna ongeschonden te bewaren. Bewust werd afgezien van het plan om er landbouwgrond van te maken. Ook werd verijdeld dat er een weg en een trambaan door het Zwin gelegd werd. In 1949 wilde het waterschap van Sluis (Nederland) de uitmonding van het Zwin naar de zee afsluiten met een dijk. Door krachtige protesten van Belgische zijde werd dit plan verijdeld. Er werd een internationale commissie ingesteld om de beste oplossing te zoeken.

In 1950 werd door de Nederlanders zonder iemand in kennis te stellen in een zeer hoog tempo een dijk aangelgd. Onder druk van natuurbeschermers wordt er aan de Belgische kant een kleine geul gegraven, zodat er toch nog zeewater in het Zwin binnen kan komen.

Gelukkig snoelt de dijk door de stormvloed van

1953 weg en wordt hij niet meer aangelegd, maar vervangen door een dijk achter het Zwin. Omdat er door de grote toevloed van bezoekers veel schade wordt aangericht, besluit men bepaalde gedeelten af te sluiten voor het publiek. Om iedereen toch in staat te stellen een deel van de Europese vogels van dichtbij te bekijken, wordt een aantal grote volière's gebouwd in het beboste gedeelte om daarmee de natuurbeschermingsgedachte uit te dragen.

landschap, flora en fauna

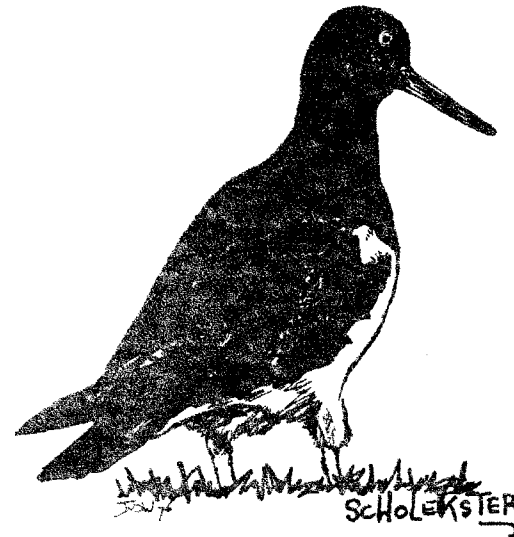
Het Zwin is een "schorre", d.w.z. een min of meer regelmatig door zeewater overstroomde vlakte van 175 ha. Aan een kant wordt deze vlakte omgeven door een duinenrij met de bres waardoor het water binnenkomt en aan de andere kant door de internationale dijk.

De vlakte zelf wordt doorsneden door geulen en er zijn gedeelten, die altijd onder water staan. Het strand voor de monding is zeer schelpenrijk. Alle soorten van het Noordzeestrand zijn er te vinden en bovendien miljoenen jaren oude fossielen die door stromingen uit de bodem zijn opgespoeld, o.a. zwarte haaietanden uit het 45.000.000 jaar geleden afgelopen Ledien en de dikke, plumpe schelp van *Cardita planicosta* uit het Eoceen (50.000.000 jaar oud). Vooral de laatste is er erg talrijk.

Dit alles zorgt voor een grote variatie in het landschap en daarmee in de flora en fauna. Door de sterk zoute slibgrond ontstaat er een bijzondere plantengroei.

De meest typische bloem is de lamsoor, die in juli en augustus vele hectaren met paarse bloemen bedekt. Andere merkwaardige planten zijn: zeealsem, zeekraal, schorrekruid, strandmelde, loogkruid, enz. In de duinen vinden we o.a. helm, zeeraket, reigersbek, zeepostelein, vetkruid en blauwe zeedistel.

Het Zwin herbergt vele soorten als broedvogel (+ 115); enkele typische soorten zijn bergeend, Kievit, scholekster, kluut, strandplevier, ture-

luur, tapuit, visdiefje, grauwe gans en ooievaar. De laatste twee soorten zijn opnieuw ingevoerd door Leon Lippens, een bekende ornitholoog en worden het hele jaar in het Zwin aangetroffen. Daarnaast is er natuurlijk een groot aantal andere soorten waar te nemen in de broedtijd. Maar het Zwin is misschien nog wel belangrijker als pleisterplaats voor trekvogels, in totaal zijn er meer dan 270 soorten aangetroffen. In najaar, winter en voorjaar vinden we er duizenden ganzen, eenden, steltlopers en alle mogelijke andere soorten. Van huismus tot ijsduiker kan men er aantreffen.

Als je ooit in Vlaanderen bent: een bezoek aan het Zwin is in elk jaargetij de moeite waard.

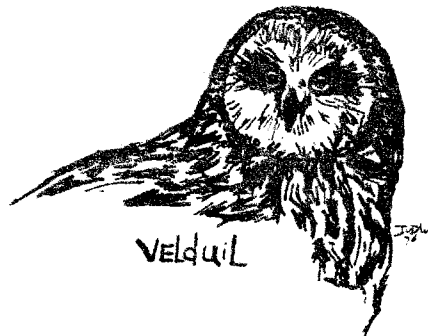
Lit.: L.Lippens: "Het Zwin" en "De vogels van het Zwin"

Chris Kalden

gwekt door een binnenstormende, gillende meute gewapend met kussens waarmee niet al te zachtzinnig werd omgegaan. En dan begon de dag weer met excursies en heerlijk eten. En de dag vloog voorbij. Groot en klein vermaakten zich met aanwezige lectuur en spelletjes. Twee avonden een lezing verzorgd door de heer Lebret en de heer Slob. Er was genoeg te doen. De dagexcursie was voor velen wel het hoogtepunt. De overtocht, de slechte wegen en natuurlijk het Zwin zelf, Sluis met verkeersopstoppingen en de nodige natte voeten en bemodderde benen maakten dat deze dag snel om was.

Strandwandelingen blijken ook altijd in trek aangezien er veel te beleven valt langs het strand. En natuurlijk ook hier weer de nodige natte voeten.

Tijdens de excursie naar Noord-Beveland moest Dave even laten blijken dat hij over een zeer krachtige stem beschikte. Dat was het geval. We bevonden ons niet ver van een groep rot- en brandganzen, totdat plotseling van twee kanten een velduil kwam opdagen. Dave dacht toen hij enige

vogelaars naar de andere kant zag kijken dat zij geen velduil zagen maar hem wel probeerden te vinden. (Zij zagen natuurlijk de velduil die Dave niet gezien had). Dave dacht, goede raad is duur, ik zal ze wel even duidelijk maken waar ze moeten kijken. Dave schraapte zijn keel en toen kwam het. Oenen, kamperfoelie, stelletje uilen en andere fraaie uitdrukkingen. Nou, U snapt de gevolgen al. Ganzen weg, velduilen weg met een rolberoerte en een aantal vogelaars met verschrikte gezichten alsof de wereld verging. De velduilen waren al snel achter de horizon verdwenen en lopen waarschijnlijk vandaag den dag nog rond met een ernstige hartkwaal.

En zo was het het al gauw dinsdag geworden, de dag dat we weer naar huis moesten. Het laatste hevige kussengevecht werd geleverd. Het kamphuis werd schoongemaakt en het laatste warme maal werd soldaat gemaakt. Han Jansen verdient hier een eervolle vermelding voor het eten dat zij kookte. Het was heerlijk. De macaroni, de erwtensoep, de stampot en niet te vergeten de toetjes. Han kreeg ook nog een koksmuts met daarop geschreven (Ve)erekok. Verder dienen niet onvermeld te blijven Chris Kalden die voor een uitstekend excursieprogramma zorgde, Riet van Brenk (inmiddels Riet Kalden) als corvee regelaarster en Frans Waroux die zich een waar boekhouder toonde en waar menig huisvrouw jaloers op kan zijn. En natuurlijk Leo v.d. Kooy als algeheel leider oftewel genoemd "Kampsik".

Het is duidelijk dat het een geweldig kamp is geweest en waar iedereen het zeer naar zijn zin had. Het is dan ook voor herhaling vatbaar.

Harry v.d. Warenburg.

Op 5 januari jl. hebben wij aan de heer P. Onderdijk, beheerder van het kamphuis "Het Veerse Gat", een brief geschreven. In deze brief hebben wij onze dank overgebracht namens alle deelnemers van het kamp. Tevens is de wens uitgesproken om in de toekomst nog eens van het kamphuis gebruik te mogen maken.

Leo v.d. Kooy.

Vrijdag 9 januari jongstleden zijn Chris Kalden en Riet van Brenk in het huwelijksbootje gestapt. Wij wensen hen vanaf deze plaats namens de hele NVWC veel geluk.

Bert de Boer heeft voor belangstellenden ter inzage aanwezig de volledige serie van GRZIMEX. Bert zijn telefoonnummer is 5624. Zijn adres is Martin Luther King 29.

Verslag van de vergadering van 22-1-1976 bij Hans v/d Berg

Zaterdag 24/1 wordt de ruimte in Het Kompas opgeruimd (is inmiddels gebeurd). Nadat de rommel afgevoerd is zal opgenomen worden wanneer er enig schilderwerk verricht kan worden. Uiteraard in overleg met de verhuurder. Voorlopig is vastgesteld dat in principe de vrijdagavond bestemd wordt als vaste avond.

Medio april wordt er door de Kon. Ned. Jagers Ver. een voorlichtingsavond georganiseerd. Mogelijk dat ook enkele mensen van de NVWC hiervoor worden uitgenodigd.

Het broedvogelverslag 1975 is gereed.

Aan degenen die aan de inventarisatie hun medewerking hebben verleend en tevens aan een aantal instanties zal een exemplaar worden toegezonden. Voor belangstellenden is een beperkt aantal exemplaren beschikbaar.

Het gestencilde verslag bestaat uit 17 pagina's en geeft een karakteristiek van het gehele telgebied. Per soort is een korte toelichting gegeven. Tevens is een lijst van enkele bijzondere waarnemingen gedurende 1975 opgenomen.

Op dit moment zijn + 20 torenvalkenkasten zover gereed dat ze kunnen worden opgehangen. Zondagochtend 1 febr. zal hier een begin mee worden gemaakt.

Een tweetal kerkuilenkasten worden geplaatst in de Herv. Kerk van Schoonreweerd. Toestemming hiervoor is verkregen. 1 Kerkuilenkast zal aan de W. Pymontdreef worden geplaatst. Meerdere mogelijkheden worden onderzocht.

Op maandagavond 9 febr. wordt in Het Kompas een bijeenkomst belegd m.b.t. inventarisaties in 1976. (Zie elders in het blad).

Als bijsluiter bij dit nummer treft U een folder aan van het I.V.N. -Instituut voor Natuurbeschermingseducatie-. Wij hebben gemeend door deze folder U op de hoogte te stellen van hetgeen het I.V.N. doet en propageert.

Via een lid van de NVWC zijn we in contact gekomen met de heer Breun Jansen die graag zijn medewerking wil verlenen bij het totstandkomen van HAK-AL. Wij hopen hier nog lang gebruik van te mogen maken. Breun, bij voorbaat dank!

Per 1-1-1976 heeft Naud Wijnhoven een functie aanvaard bij het R.I.N. Door deze werkkringverandering acht hij het raadzaam zijn werkzaamheden als coördinator plantenwerkgroep te beëindigen. Op korte termijn zullen wij hier iemand anders voor benaderen.

Eind mei wordt er vermoedelijk weer een meerdagsg kamp georganiseerd. Het tijdstip zal zijn woensdagavond 26/5 t/m zondag 30/5. In deze dagen valt Hemelvaartsdag. Het kamp zal worden gehouden in De Peel in de omgeving van Deurne.

Indien e.e.a. rond kan komen zult U hier nog nader over worden geïnformeerd.

Aanwezig op deze vergadering: Bas Middelkoop, Leo v/d Kooy, Chris Kalden, Hans v/d Berg, Kars Veling, Harry v/d Warenb, Dave Schmitt, Breun Jansen, Gerard van Zuylen en Frans W.

De volgende vergadering op donderdag 19/2 bij Gerard.

Zoals bekend kunnen wij binnenkort beschikken over de ruimte in het Kompas.

Voor de inrichting ervan zouden wij graag de beschikking hebben over dingen als:

posters, boeken, stoelen, opgezette dieren en alles dat maar iets met natuur te maken heeft

Als je iets in bruikleen wilt geven, neem dan even contact op met één van de adressen op de tweede pagina van dit blad.

" Beter 10 vogels in de lucht dan 1 in de hand."

Excursie naar "De Heul" 10 januari 1976

tekst en tekeningen: Paul Heijdemann

Wij vertrokken onder leiding van Chris met vier man naar de pont waar we om kwart over 8 overstaken en richting Wijk bij Duurstede reden en bij Beusichem weer overstaken.

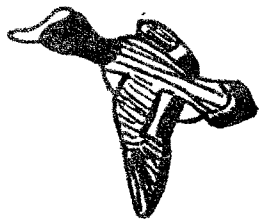
En we kwamen terug en zijn langs de nieuwe afgraving in het Beusichemse veld weer teruggegaan.

We hebben gezien o.a.:

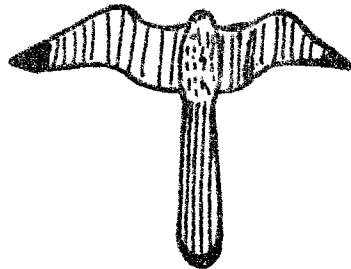
dodaars	2	wulp	9
kolgans	24	kievit	2
grauwe gans	130	zilvermeeuw	2
"gans"	100	kokmeeuw	150
wilde eend	40	veldleeuwerik	10
smient	50	ekster	5
wintertaling	4	spreeuw	25
kuijsend	3	koolmees	2
grote zaagbek	12	merel	3
nonnetje	5	kromsvogel	50
bergeend	1	koperwiek	5
buizerd	1	graspieper	25
torenvlak	2	zwarte kraai	8
houtduif	15	kauw	7

Dit zijn 28 soorten. Het was een mooie excursie.

smient

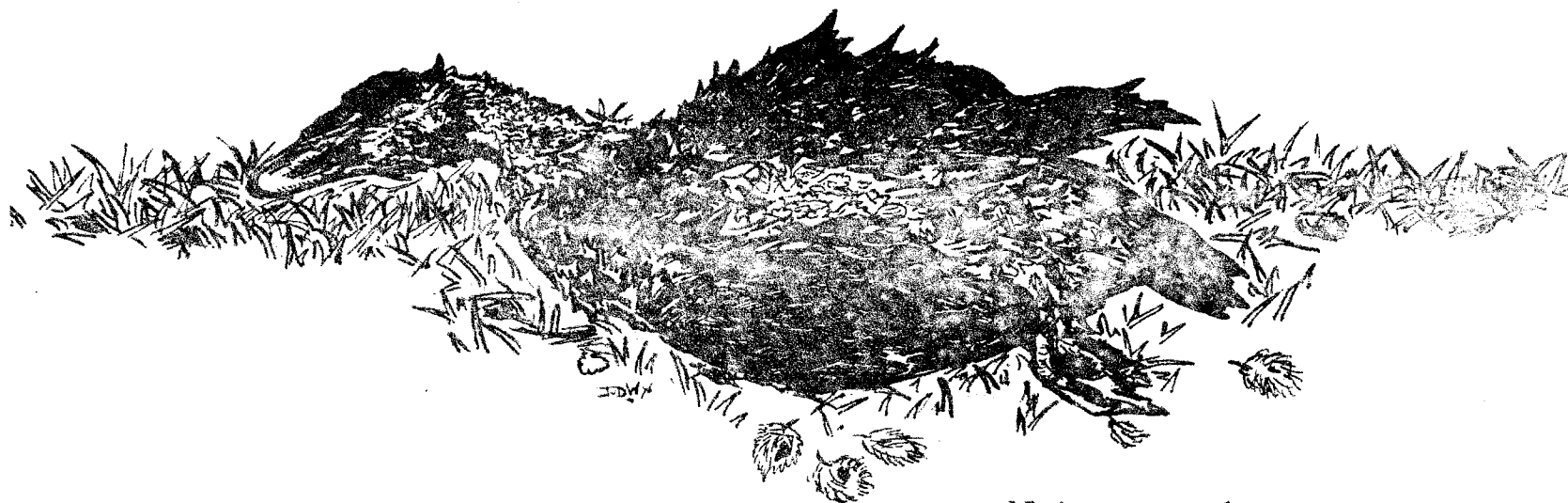
torenvalk (biddend)

Waarnemingenlijst:

Dodaars	: 22-1-'76 10 ex. op de Korne bij Buren: Jan van Brenk
Eidereend	: 13-1-'76 1 juv.mann. dood in weiland bij Red.Waard: Harry v.d.W.
Bergeend	: 10-1-'76 1 ex. plas overkant bij pont C'borg: excursiedeelnemers
Nonnetje	: zijn langs de Lek tussen Maurik en Grote zaagbek: Hagestein vrijwel altijd te zien
Bruine kiek	: 3-1-'76 1 mann.ex. langs Lek: Elly en Henkjan Kievit
Blaauwe kiek	: 13-1-'76 1 mann.ex. Kruisweg: Jan van Brenk
Snerwer	: 23-1-'76 1 ex. bij Redichemse waard: Kars Veling, Jilles van de Warenburg
Waterreul	: 18-12-'75 1 ex. bij Asch: dhr. en mevr.Kroon
IJsvogel	: 7-12-'75 1 ex. Marienwaardse kooi: 14-12-'75 3 ex. Regulieren: alle waarn. Hans van den Berg
Kleine b. sp:	: 10-1-'76 1 mann.ex. Plantage: Jilles van de Warenburg
Klaoekster	: 4-1-'76 1 ex. zingend en roepend in meidoorn Regulieren: Hans van den Berg
Staatmees	: 4-1-'76 13 ex. Regulieren: Hans v.d.Berg
Keen	: 14-12-'75 7 ex. Regulieren: " "
Sijs	: 11-1-'76 + 200 ex. Marienwaardse kooi: fam. Heynes

Kaartjes inleveren bij Chris Kalden, Ravelijnstraat 51. De bovenstaande waarnemingen zijn geselecteerd uit een groter aantal waarnemingen, maar ondanks dat zijn er beslist meer mensen die vermeldenswaardige dingen zien. Laat deze lijst een stimulans zijn om ze door te geven.

13 januari 1976

Door ondergetekende werd nabij de afgravingen een dode eend gevonden. Deze eend lag in het weiland nabij 2 slecht geknotte wilgen. De eend lag zoals op de tekening is afgebeeld. De eerste opwelling was een eidereend. Na raadpleging van de Peterson en het daarin voorkomende kopprofiel was er geen twijfel mogelijk; een eidereend. Ondergetekende keerde \pm 1 uur later terug met Jils v.d. W. voor bevestiging en om de eend mee te nemen. We gingen er mee naar Chris Kalden. Deze bevestigde dat het een eidereend was en wel een mannetje in overgangskleed. Dit was alleen te zien aan enkele witte veren en donsveertjes. De eend was reeds in staat van ontbinding. Geschat werd dat de eidereend ongeveer 1 tot 2 weken dood moest zijn. Dit wijst waarschijnlijk meteen de doodsoorzaak aan. Ongeveer anderhalve week geleden heeft er een zware storm gewoed. De eidereend is toen waarschijnlijk deze streek uitgeslagen en bij de afgravingen terecht gekomen en daar van uitputting gestorven. Het is natuurlijk ook mogelijk dat de eidereend een olleslachtoffer is. Maar de eerste mogelijkheid is wel het waarschijnlijkst. Nog op 13 jan. is de eidereend overgedragen aan Bert de Boer. Voor waarnemingen van de eidereend in het verleden in deze streken zie Avifauna van Midden-Nederland.

Overigens zijn dode vogels nog altijd van harte welkom bij Bert de Boer. Wie dode vogels vindt kan ze brengen op Martin Luther King 29.

Harry v.d. Warenburg.

net kastgebeuren

Vrijdagavond (de 23ste) achter, in de schuur bij Harry Uphof. Het was me toch een gezaag en getimmer. Overal verspreid lagen munitiekisten en ijverige leden. (10 exemplaren) De één liep zenuwachtig rond met een meetlat en een potlood, de ander zat met zijn/haar vingers in de verfpot enz. Al met al zijn er toch heel wat (13) kasten klaargekomen. Deze kasten zijn bestemd voor torenvalken. Zo halverwege was er koffie en ranja als versterking wat zeer welkom was. Het was dus een zeer nuttig besteede avond, want voor al die verdwenen nestelplaatsen moet toch wel wat in de plaats komen. Zoals gebleken is worden de kasten goed gebruikt en ze helpen misschien mee om de roofvogelstand wat op te vijzelen.

Kars Veling.

INVENTARISATIES 1976

Maandagavond 9 februari a.s. aanvang 19.30 uur is er een vergadering over de inventarisaties in 1976. Besproken zal worden hoe en in welke mate wij het landgoed Mariënwaard zullen gaan inventariseren; vogels, planten, zoogdieren, insecten, e.d. Eveneens zal bepaald worden of wij in het werkgebied een telling van de uilen en roofvogelstand zullen houden.

Belangstellenden welke daadwerkelijk aan de inventarisaties willen meewerken zijn van harte welkom. Indien U verhinderd bent om te komen maar t.z.t. wel mee wil meedoen gelieve dit even aan mij door te geven.

Chris Kalden.

Weekend Kil van Hurwenen van 27 febr. tot en met 1 maart

De Kil en uiterwaarden bij Hurwenen, 48 ha, ten oosten van Zaltbommel. Een mooie en interessante oude Waalarm met brede rietzomen. Broedgebied en trekgebied voor waterwild.

Zo beschrijft het handboek van Natuurmonumenten hun natuurreservaat waar wij ons weekend gaan houden van 27 februari tot en met 1 maart. Vanuit het kamphuis benoef je maar de dijk te bestijgen en je kijkt uit over "de Kil" waar je in deze tijd van het jaar alles kan verwachten.

Iets wat je als vogelaar zeker niet mag missen! En tevens voor verschillende mensen van de N.V.W.C. een mogelijkheid om veel vogels en andere personen te leren kennen.

In het vorige blad heeft al een uitvoerig stukje gestaan dus bekijk dat nog even.

Wat we hier alleen nog moeten vermelden is, dat we om 19.00 uur vrijdagavond vertrekken vanaf het Jach. op de fiets.

Als je meegaat en dat doe je natuurlijk dan vinden we het wel prettig als je dit even aan ons doorgeeft. Zie hiervoor ook het vorige blad.

hoi gerard

KNOETWILGEN SNOEIEN

Tot nu toe, na 3 keer, hebben we meer dan 200 bomen gesnoeid en het voortbestaan daarvan voor een groot aantal jaren gegarandeerd. Op 14 en 21 februari zijn de laatste genlante snoeidagen. Waar we op 21 februari zullen snoeien is nog niet bekend; dit hangt af van het verloop op 31/1 en 14/2. Iedereen ontvangt in de week van 21 februari daarover nog bericht.

Op 14 februari zijn we, na gesnoeid te hebben in Ravenswary, Beesd en Schoonrewoerd, weer eens dicht bij Culemborg bezig en wel langs de Peusichemse dijk in de Redichemse waard (zie kaart).

Hieronder nog enkele tips en mededelingen, die voor de "oudgedienden" overbodig zijn, maar je weet nooit of er op 14/2 weer nieuwe gezichten bij zijn:

- vanaf 8.00 uur zijn er mensen bezig, ook bij slecht weer;
- in verband met modder: laarzen o.i.d.;
- voor koffie wordt gezorgd, brood zelf meenemen;
- kamessen, bijlen en beugelzagen zijn zeer bruikbaar en welkom.

Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij:

Chris Kalden
Ravelijnstraat 51
Culemborg
03450 - 6213

Bas Middelkoop
Kerkweg 27
Schoonrewoerd

S = snoei plaats
in volgorde van
afwating

- = route

EXCURSIEPROGRAMMA

Zaterdag 7 februari

Algemene trein/fietsexcursie naar de Hoge Veluwe o.l.v.
Leo v/d Kooy Vliegerweg 3 Culemborg (tel. 5450).

Maandag 9 februari - 19.30 uur

Bespreking broedvogelinventarisatie 1976 in het Kompas.
(Zie tevens elders in het blad).

Vrijdag 13 februari - 19.30 uur

Dia-avond welke wordt verzorgd door Leo v/d Kooy. Het
onderwerp waarover deze avond dia's worden vertoond is
Oost-Afrika.
Deze avond wordt gehouden in Het Kompas aan de Slotstraat.

Zaterdag 14 en zaterdag 21 februari - 08.00 uur

Knotwilgen snoeien.

Vrijdag 20 februari - 19.30 uur

Jeugdbijeenkomst in Het Kompas.

Zondag 22 februari - 08.00 uur

Excursie door Het Kromme-Rijngebied o.l.v. Gerard van
Zuylen en Johan de Kruyf.
Vertrek vanaf het postkantoor aan het Jach.

Vrijdag 27 februari t/m 1 maart (Voorjaarsvakantie)

Vogelweek-end te Hurwenen.
Nadere inlichtingen Gerard van Zuylen (tel. 3922)
Zie ook januari-nummer HAK-AL

Zaterdag 6 maart - 08.00 uur

Nestkasten ophanzen en controleren

Vrijdag 12 maart - 21.00 uur

Uilenexcursie o.l.v. Gerard van Zuylen en Chris Kalden.
Vertrek per fiets vanaf het postkantoor.

Vrijdag 19 maart - 19.30 uur

Film- en diaavond verzorgd door Bas Middelkoop en
Koos Rypkema. Het onderwerp voor deze avond wordt nog
bekend gemaakt.

Zaterdag 20 maart - 08.00 uur

Excursie naar Hagestein o.l.v. Hans v/d Berg en
Leo v/d Kooy. Mogelijk kunnen omstreeks deze tijd
kemphanen en pleviersoorten worden waargenomen.

Vrijdag 26 maart - 19.30 uur

Jeugdbijeenkomst in Het Kompas

Zondag 28 maart - 08.00 uur

Excursie naar het landgoed Mariënwaard o.l.v. Chris
Kalden en Gerard van Zuylen.

NOTEER DEZE DATA OP DE KALENDER

--***-***-***-***-***-***-***-***-***-***-***-***-***-***